

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 K 009941 20 Kž
Sarajevo, 03.02.2021. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Begić Jasmine kao predsjednice vijeća, Dodik mr Božidarke i Pavlović Slavka kao članova vijeća, uz sudjelovanje Herić Senke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog P. M., zbog krivičnog djela Ubistvo u pokušaju iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 28. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama branitelja optuženog P. M. i žalbi optuženog, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 009941 19 K od 08.09.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.02.2021. godine u prisustvu federalnog tužitelja Mišković Vlade, optuženog P. M. i njegovog branitelja B. J. iz Z., donio je

P R E S U D U

Žalba branitelja optuženog P. M. i žalba optuženog, odbijaju se kao neosnovane, pa se presuda Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 009941 19 K od 08.09.2020.godine, potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 009941 19 K od 08.09.2020.godine godine, optuženi P. M. je oglašen krivim za krivično djelo Ubistvo u pokušaju iz člana 166. stav 1. u vezi sa članom 28. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Istom presudom, a na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi je oslobođen od troškova krivičnog postupka tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio branitelj optuženog P. M., advokat B. J. iz Z., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, s prijedlogom da se presuda preinači tako da se optuženi oslobodi od optužbe, a alternativno, da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Žalbu protiv ove presude je izjavio i optuženi osobno, iz istih žalbenih osnova kao i njegov branitelj, bez žalbenog prijedloga, osim što traži da ga ovaj sud pozove kako bi ispričao istinu.

Odgovor na žalbe optuženog i njegovog branitelja je podnijela kantonalna tužiteljica iz Zenice, u kojem je predložila da se te žalbe odbiju kao neosnovane i prvostepena presuda potvrdi.

Federalni tužitelj je podneskom broj T04 0 KTŽ 0035000 20 od 26.11.2020. godine predložio da se žalbe optuženog i njegovog branitelja odbiju kao neosnovane i potvrdi prvostepena presuda.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u smislu člana 319. ZKP FBiH, branitelj optuženog je izjavio da u cijelosti ostaje kod osnova, razloga i prijedloga iz svoje žalbe, koju je i obrazložio, a optuženi P. M. je izjavio da prihvata u cijelosti navode te žalbe kao i izlaganje njegovog branitelja na sjednici vijeća. Potom je optuženi izjavio da ostaje kod svoje žalbe, da predmetno krivično djelo nije učinio, te ukazuje da je „šaber“, kojim je počinjeno krivično djelo pronađen tek sutradan u paviljonu u koji on nije imao pristup, te da, iako je na tom predmetu nađen njegov DNK, moralo je biti i krvi ako je to zaista predmet kojim je izboden oštećeni. Potom je naveo da zna ko je „izbo“ oštećenog, ali da to ne smije reći zbog vlastite sigurnosti i sigurnosti svog djeteta, da je to jedna grupa „koja u zatvoru vlada 10 godina“ i koju predvodi „jedan gospodin“ kojeg podržava ustanova i daje mu ovlasti koje osuđenik ne smije imati, te je ponovio da sa ovim krivičnim djelom „nema apsolutno ništa“, osim što je oštećen jer je dobio batine na poligonu „da bi se prikriilo šta je bilo“.

Federalni tužitelj je na sjednici vijeća izjavio da ostaje u cijelosti kod navoda i prijedloga iz pomenutog podneska.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 321. ZKP FBiH, i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog žalbom ukazuje da je prvostepeni sud neosnovano odbio prijedlog odbrane za provođenje DNK vještačenja. S tim u vezi pojašnjava da iz nalaza vještakinje za DNK analizu M.M.-M. proizilazi da je na sredstvu učinjenja krivičnog djela (metalna šipka sa zašiljenim špicom na jednom kraju, a na drugom kraju omotana bijelom tkaninom), utvrđeno da se na toj tkanini nalazi kombinacija alela koju posjeduje DNK profil optuženog i to kao dominantnog doprinosioca. Dalje žalbom ukazuje da je nesporno da su i druge osobe dolazile u doticaj s tim predmetom i to svjedoci P. S., S. F. i T. A., pa se na upit branitelja optuženog, vještakinja izjasnila da bi na osnovu nespornih DNK uzoraka tih osoba, mogla reći kolika je njihova ocjena dominantnosti, zbog čega je odbrana predložila da se u tom pravcu izvrši dopuna DNK vještačenja. S obzirom da iz nalaza vještakinje proizilazi da „dominantnost doprinosioca“, u ovom slučaju optuženog, nije uvjet da je isti počinio krivično djelo, branitelj smatra da je sud odbijanjem prijedloga odbrane za dopunu DNK vještačenja „uskratio odbrani utvrđivanje odlučne činjenice“. Iako to u žalbi izričito ne navodi, iz navedenih žalbenih

prigovora proizilazi da se njima ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud odbio navedeni prijedlog odbrane jer je nesporno da su svjedoci P. S., S. F. i T. A., držali predmet o kojem je riječ. I iz iskaza pomenutih svjedoka koji su interpretirani u pobijanoj presudi proizilazi kada su i pod kojim okolnostima taj predmet držali u rukama, a upravo tu činjenicu ističe i branitelj u žalbi, pa je, i po ocjeni ovog suda, izvođenje pomenutog dokaza bilo nepotrebno, kako je to pravilno odlučio i prvostepeni sud. S tim u vezi, ovaj sud podsjeća da na osnovu člana 278. stav 2. ZKP FBiH, sud ima ovlaštenje da cijeni da li je izvođenje predloženih dokaza relevantno za predmet ili ne, uz obavezu da u smislu člana 305. stav 7. ZKP FBiH u obrazloženju presude navede razloge zbog kojih je odlučio da odbije određene prijedloge stranaka za izvođenje dokaza. Kako je u konkretnom slučaju prvostepeni sud tako i postupio, nije povrijeđeno pravo na odbranu optuženog, niti je učinjena bitna povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Što se tiče žalbenih navoda da bi se provođenjem dopunskog DNK vještačenja mogla izvršiti „ocjena dominantnosti“, odnosno, u kojoj mjeri je svaka od osoba koja je bila u doticaju sa predmetom vještačenja ostavila svoj DNK na predmetu vještačenja, ovaj sud nalazi da je branitelj u žalbi iznio kontradiktorne navode koji ne podržavaju tezu da je sud na prethodno navedeni način „uskratio odbrani utvrđivanje odlučne činjenice“. Naime, žalbom se ukazuje da iz nalaza vještakinje proizilazi da „dominantnost doprinosioca“, u ovom slučaju optuženog, nije uvjet da je isti počinio krivično djelo, pa ukoliko je tako, onda isto vrijedi i u odnosu na dominantnost DNK tragova koje bi na predmetu vještačenja eventualno ostavile druge osobe koje su ga držale, pa slijedi da se onda ne radi o odlučnim činjenicama čije je dokazivanje odbrani uskraćeno, zbog čega suprotan žalbeni navod nije prihvatljiv.

I optuženi u svojoj žalbi navodi da mu je sud povrijedio pravo na odbranu „iz člana 7. ZKP FBiH, jer nije dozvolio da odbrana iznese svoje dokaze po čl. 276. ZKP-a“.

Međutim, kako optuženi u žalbi nije konkretizirao ove žalbene navode, odnosno, nije određeno ukazao koje to dokaze odbrane sud nije dozvolio da se iznesu i zašto, takvi se žalbeni navodi, usljed paušalnosti, nisu mogli ispitati.

Dalje branitelj u žalbi navodi da je vještakinja za DNK analizu na postavljeno pitanje odbrane koji je bris uzet od oštećenog i optuženog, odgovorila da je uzet bris bukalne sluznice. Potom ukazuje na odredbu člana 128. ZKP FBiH koja propisuje da se „u svrhu utvrđivanja istovjetnosti optuženog s njegova tijela mogu uzeti stanice radi analize DNK“, pa zaključuje da se u konkretnom slučaju radi o uzimanju uzorka iz tijela, a ne sa tijela na način da se uzme uzorak površinskog epitela na koži, kako to zakon propisuje, te s tim u vezi navodi da je u tom dijelu odbrana prigovorila nalazu vještakinje.

Ni ovaj žalbeni navod ne dovodi u pitanje zakonitost pobijane presude.

Naime, odredbu člana 128. ZKP FBiH, branitelj u žalbi tumači izolovano od drugih odredaba ZKP FBiH koje se odnose na način uzimanja bioloških uzoraka. S tim u vezi ovaj sud podsjeća na odredbu člana 119. stav 4. ZKP FBiH koja propisuje da je vještak (pri vršenju obdukcije) dužan da obrati pažnju na nađeni biološki materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiše i sačuva za biološko vještačenje ako ono bude određeno, te na odredbu člana 123. stav 1. i 2. ZKP FBiH koja se odnosi na tjelesni pregled osumnjičenog, odnosno optuženog, uzimanje krvi i druge liječničke radnje, pa je neprihvatljiv žalbeni navod da se biološki materijal uzima samo sa tijela osobe, dok je paušalan žalbeni navod da je u toku glavnog pretresa odbrana prigovorila na ovaj dio DNK vještačenja jer se žalbom ne argumentira da li je i kakav stav povodom navedenog prigovora odbrane zauzeo prvostepeni sud, pa da bi se zakonitost i pravilnost takvog stava mogla ispitati.

Branitelj u žalbi dalje navodi da je na glavnom pretresu održanom dana 06.07.2020. godine, tužitelj predložio da se pročita iskaz svjedoka M. Z. iz istrage, čemu se odbrana protivila iz razloga što se taj iskaz u bitnom razlikuje od iskaza svjedoka koji su svjedočili pred sudom, te je odbrana zahtijevala da tog svjedoka unakrsno ispita ili da tužiteljstvo odustane od tog dokaza iz istrage, ali je sud te prijedloge odbio, a prihvatio navedeni prijedlog optužbe pozivajući se na odredbu člana 288. stav 2. ZKP FBiH. Smatra da je time povrijeđeno pravo optuženog iz člana 6. stav 3. tačka d) EKLJP koja optuženom garantira pravo da pod jednakim uvjetima ispituje svjedoke suprotne stranke, tj. optužbe. Dalje ukazuje da se pobijana presuda nije mogla zasnivati isključivo ili u pretežnoj mjeri na iskazu nedostupnog svjedoka, jer je odbrani uskraćeno pravo da ga ispita.

Ni ovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje zakonitost pobijane presude.

Odredbom člana 288. stav 2. ZKP FBiH je propisano da, izuzetno od stava 1. te odredbe, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka ili ako bez zakonskih razloga neće da daju iskaz na glavnoj raspravi. Iz obrazloženja pobijane presude (na strani 3. pasus 2.) proizilazi da je iskaz svjedoka M. Z. iz istrage pročitao na glavnom pretresu, jer isti nije pronađen ni na adresi iz optužnice, niti na adresi koju je naknadno dostavio tužitelj, niti se isti nalazi u nekom od kazneno popravnih zavoda u Federaciji, a ti razlozi se žalbom branitelja ne osporavaju. Iz toga slijedi da je pravilno postupio prvostepeni sud kada je, primjenjujući pomenutu zakonsku odredbu, prihvatio prijedlog tužitelja za čitanje iskaza ovog svjedoka na glavnom pretresu. Pri tome valja ukazati da se odredba člana 288. stav 2. ZKP FBiH primjenjuje onda kada su za to ispunjeni njome propisani uvjeti, pa razlog za njeno neprimjenjivanje ne može biti okolnost da se iskaz koji se čita u bitnom razlikuje od iskaza drugih svjedoka koji su neposredno svjedočili, kako to branitelj pogrešno smatra. Isto tako, čitanje iskaza u smislu navedene odredbe, ne isključuje mogućnost odbrane da takav iskaz osporava, kako sam za sebe, tako i izvođenjem drugih dokaza koji će ga dovesti u sumnju. I nakon pročitano iskaza, odbrana ima mogućnost da postavi unakrsna pitanja prema sadržini tog iskaza, pa iako svjedok nije prisutan i time na postavljena pitanja ne može ni odgovoriti, takva pitanja mogu poslužiti da se sudu ukaže na neobjektivnost ili nedosljednost u iskazu svjedoka i time dovede u pitanje

vjerodostojnost tog iskaza. Međutim, branitelj žalbom ne ukazuje da je odbrani od strane suda uskraćena takva mogućnost, ili mogućnost da drugim dokazima osporava vjerodostojnost svjedočenja svjedoka čiji je iskaz pročitao, zbog čega nije prihvatljiv žalbeni navod da je povrijeđeno pravo optuženog iz člana 6. stav 3. tačka d) EKLJP. Naposljetku, pobijana presuda nije zasnovana ni isključivo, niti u pretežnoj mjeri na iskazu svjedoka M. Z. iz istrage, koji je pročitao na glavnom pretresu, nego na brojnim drugim dokazima sa kojima je i iskaz ovog svjedoka doveden u međusobnu vezu, pa suprotan žalbeni navod ne stoji.

Dalje se žalbom branitelja optuženog ukazuje da je sud u pobijanoj presudi naveo pojedine činjenice iz nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra dr. E. E., te zaključio da iz istog proizilazi i konačna ocjena da je optuženi u vrijeme učinjenja krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, bio u stanju da shvati značaj radnji koje je poduzimao i da je bio sposoban da kontrolira svoje postupke, odnosno, da je bio uračunljiv, ali da je takav zaključak suda neutemeljen. Obrazlažući taj stav, ukazuje da je nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra urađeno u vrijeme kad se optuženi branio šutnjom (pa se nije izjašnjavao o krivičnom djelu za koje mu je stavljeno na teret), tako da je nalaz rađen „...po interpretaciji koju je u istrazi dao oštećeni K. N., kao i ostali svjedoci, čiji iskazi na glavnim pretresima pred sudom su totalno suprotni u odnosu na izjave iz istrage...“, pa s tim u vezi navodi dio iskaza oštećenog K. N. sa glavnog pretresa. Dalje ukazuje da se vještak u svom nalazu i na glavnom pretresu izjasnila da je doprinos oštećenom čitavom događaju vrlo značajan, pa da se iz toga zaključuje da je „vještak neuropsihijatar ne poštujući presumpciju nevinosti kod optuženog u svom nalazu istog već oglasio krivim, dok odbrana smatra da je nalaz vještaka neuropsihijatra trebao biti urađen na osnovu pretpostavke da je optuženi (tada osumnjičeni) počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.“ Također ukazuje na nalaz vještaka psihologa mr.sci. K. M., te navodi da je i taj vještak, ne poštujući presumpciju nevinosti optuženog, u svom nalazu optuženog već oglasila krivim, navodeći da „prihvata odgovornost ali bez neke adekvatne emocije vezane za djelo“, iako je nalaz trebao biti urađen temeljem pretpostavke da je optuženi učinio krivično djelo za koje se tereti.

Ovakvi žalbeni navodi, usljed nejasnoće s jedne strane, te zbog neodređenosti, s druge strane, nisu prihvatljivi.

Prije svega, branitelj žalbom ne ukazuje koji su to konkretni navodi iz nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra iz kojih bi proizilazilo da je „vještak neuropsihijatar ne poštujući presumpciju nevinosti kod optuženog u svom nalazu istog već oglasio krivim“, pa se takvi žalbeni navodi, usljed paušalnosti, nisu mogli ispitati. Pri tome, žalbeni navod da se ova vještakinja u svom nalazu i na glavnom pretresu izjasnila da je doprinos oštećenom čitavom događaju vrlo značajan, ne predstavlja konstataciju koja bi upućivala na odražavanje mišljenja da je optuženi kriv prije nego što je njegova krivnja dokazana po zakonu, niti je jasno zbog čega branitelj smatra da je okolnost da je nalaz rađen „...po interpretaciji koju je u istrazi dao oštećeni K. N., kao i ostali svjedoci, čiji iskazi na glavnim pretresima pred sudom su totalno suprotni u odnosu na izjave iz istrage...“ u vezi sa povredom principa pretpostavke nevinosti. Što se tiče žalbenog navoda da je i vještak psiholog, ne poštujući presumpciju nevinosti optuženog, u svom nalazu optuženog već oglasila krivim, navodeći da „prihvata odgovornost ali bez neke adekvatne emocije vezane za djelo“, ovaj sud je, provjeravajući navedeni žalbeni

prigovor, izvršio uvid u nalaz i mišljenje ove vještakinje od 23.11.2018. godine i utvrdio da prednje navode, na koje branitelj ukazuje žalbom, taj nalaz ne sadrži.

Osporavajući prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, branitelj u žalbi iznosi dijelove iskaza svjedoka, pa za neke od njih konstatira da nisu očevici predmetnog događaja, dok za druge ukazuje na razlike u iskazima sa glavnog pretresa u odnosu na iskaze date u istrazi, te zaključuje da temeljem iskaza koji su dati na glavnom pretresu, sud nije mogao izvesti zaključak o krivnji optuženog. Pri tome se jedan dio žalbe bavi iskazima svjedoka u vezi sa pitanjem da li su potvrdili da je optuženi ubo oštećenog, a drugi dio se odnosi na iskaze svjedoka u pogledu pronalaska sredstva izvršenja predmetnog krivičnog djela. Međutim, žalba je koncipirana tako da pri citiranju dijelova iskaza pojedinih svjedoka, branitelj uopće ne ukazuje na stavove suda u vezi sa ocjenom tih konkretnih iskaza, pa se takvi žalbeni navodi, u pretežnom dijelu nisu ni mogli ispitati, o čemu će u nastavku biti više riječi.

Prije svega, navođenje u žalbi dijelova iskaza svjedoka A. D., zaposlenika KPZ Zenica (da je izjavio da nije vidio ko je nanio povrede oštećenom K. N.), svjedoka B. N., također zaposlenika KPZ Zenica (da se izjasnio na isti način kao prethodno navedeni svjedok, s tim da je izjavio da je naknadno sproveo u bolnicu optuženog P. M. i oštećenog K. N.), te svjedoka H. J., osuđenika na izdržavanju kazne u KPZ Zenica (da je izjavio da nije učestvovao u tuči i nije vidio šta se tačno dešavalo), ne može dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude, jer na tim iskazima nije ni zasnovana odluka prvostepenog suda o krivnji optuženog. Radi se o iskazima svjedoka koji nisu očevici izvršenja predmetnog krivičnog djela, što nije bilo sporno ni za prvostepeni sud, a pored toga, žalbom uopće nije ukazano u kakvoj su vezi iskazi pomenutih svjedoka sa pravilnošću činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom.

Slična je situacija sa citiranjem dijelova iskaza svjedoka S. A. Naime, branitelj žalbom ukazuje na dio iskaza ovog svjedoka sa glavnog pretresa u kojem je izjavio da nije vidio optuženog da nanosi udarac oštećenom, a potom ukazuje na pitanja ovom svjedoku koja se odnose na razlike u ranije datom iskazu iz istrage, kao i na njegov odgovor da je tačno ono što je izjavio na glavnom pretresu, ali se žalbom uopće ne ukazuje u kakvoj su vezi ovi žalbeni navodi u odnosu na ocjenu iskaza pomenutog svjedoka od strane prvostepenog suda, odnosno, ne pojašnjava se da li je i zbog čega, činjenično stanje u vezi sa navedenim iskazom pogrešno ili nepotpuno utvrđeno. Isto vrijedi i za dijelove iskaza svjedoka T.A.–B. koje branitelj citira u žalbi. I u vezi tog iskaza, branitelj ukazuje da se svjedok na glavnom pretresu izjasnio da nije ništa vidio, niti je vidio da je optuženi ubo oštećenog, te da je na upit predsjednika vijeća u odnosu na razlike u ranijem iskazu svjedok odgovorio da ti navodi (ranijeg iskaza) nisu tačni, jer je bio „pritisnut od strane inspektora i službe“, ali se dalje žalba uopće ne bavi razlozima prvostepenog suda u odnosu na ocjenu iskaza ovog svjedoka, pa da bi se mogla ispitati pravilnost datih razloga s tim u vezi.

Žalbom se ukazuje i na iskaz svjedoka M. H., zaposlenika KPZ Zenica, koji je izjavio da je po pozivu dotrčao na poligon, vidio da više osuđenika učestvuje u tuči, te je vidio da jedan od kolega pokušava savladati oštećenog K. N., a drugi osuđenika A. N. kojeg su savladali i sproveli u disciplinsko odjeljenje, ali da je taj iskaz suprotan njegovim navodima iz istrage „u smislu mjesta zaticanja optuženog P. M., a posebno što se

prilikom susreta sa optuženim ne sjeća da li je još neko bio prisutan, šta je od garderobe imao optuženi“. Dalje navodi da se ovaj svjedok izjasnio da nije vidio tuču između optuženog i oštećenog, te da je i na pitanje odbrane ponovio da je tu zatekao tuču više osoba, pa branitelj zaključuje da „iz iskaza navedenog svjedoka se nedvosmisleno utvrđuje da se optuženi P. M. nigdje i ne spominje kao učesnik u tuči, a posebno se ne spominje da je isti počinio navedeno krivično djelo.“ Međutim, branitelj žalbom prvo ne pojašnjava u čemu se sastoji kontradiktornost iskaza ovog svjedoka u odnosu na njegov iskaz iz istrage (šta je to izjavio u istrazi, a šta na glavnom pretresu, što je međusobno proturječno), niti se pojašnjava od kakvog bi značaja bila takva navodna proturječnost u odnosu na ocjenu iskaza tog svjedoka u pobijanoj presudi. Što se tiče žalbenih navoda koji se odnose na to da ovaj svjedok nije očevidac učinjenja krivičnog djela, ta okolnost nije sporna ni za prvostepeni sud, ali žalbom se uopće ne osporavaju oni razlozi prvostepenog suda koji se odnose na ocjenu iskaza ovog svjedoka, pa stoga ovakvi žalbeni prigovori ne mogu dovesti u pitanje pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom.

Potom branitelj ukazuje na iskaz svjedoka S. N., zaposlenika KPZ Zenica, koji je izjavio da je od osuđenika S. E. saznao da je kritične prilike optuženi napao oštećenog improviziranim bodežom, zadajući mu 4 ili 5 uboda, te zaključuje da taj iskaz nije istinit, jer svjedok S. E. ni u svom iskazu u istrazi, a ni na glavnom pretresu to nije izjavio, nego je rekao da nije vidio da je optuženi ubo oštećenog niti je vidio kakav predmet kod njega, a ni kod oštećenog. Dalje branitelj u žalbi navodi da se svjedok S. N. u svom iskazu sa glavnog pretresa „više bavio procedurama po kojima postupa KPZ“, da isti „i nije nešto posebno upoznat sa navedenim događajem, što je za tadašnjeg zapovjednika straže nedopustivo“, da se svjedok ne sjeća ko ga je obavijestio o predmetnom događaju, te se postavlja pitanje zbog čega isti nije odmah po saznanju o tom događaju obavijestio policiju, nego je na lice mjesta došao tek nakon 1 sat i 40 minuta, pa da su navodi suda u vezi izjave ovog svjedoka paušalni, proizvoljni i ne odgovaraju njegovom iskazu sa zapisnika od 10.10.2019. godine, te se postavlja pitanje zašto je sud tom svjedoku poklonio vjeru.

U vezi navedenog, ovaj sud prvenstveno zapaža da prvostepeni sud svoj zaključak o krivnji optuženog, uopće nije temeljio na iskazu ovog svjedoka, nego na sasvim drugim dokazima (o kojima će u nastavku ove presude biti više riječi). U pobijanoj presudi je iskaz ovog svjedoka interpretiran i cijenjen samo u dijelu koji se odnosi na poduzete mjere od strane službenih osoba KPZ, te na njegovo saznanje da optuženi i oštećeni od ranije imaju nesuglasice, pa je onda irelevantno da li je o predmetnom događaju i šta, svjedoku S. N. rekao svjedok S. E. Dalje, branitelj žalbom uopće ne ukazuje zbog čega navodi suda (u pobijanoj presudi) ne odgovaraju navodima ovog svjedoka sa glavnog pretresa od 10.10.2019. godine, odnosno, šta je to sud iz iskaza tog svjedoka propustio navesti u pobijanoj presudi, što bi bilo od utjecaja na pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, niti ukazuje koji su to navodi prvostepenog suda u vezi ocjene iskaza ovog svjedoka (za koje smatra da su proizvoljni), pa se takvi paušalni žalbeni navodi nisu ni mogli ispitati. Ni ostale žalbene navode koji se odnose na to da se ovaj svjedok „više bavio procedurama po kojima postupa KPZ“, da isti „i nije nešto posebno upoznat sa navedenim događajem, što je za tadašnjeg zapovjednika straže nedopustivo“, da se ne sjeća ko ga je obavijestio o predmetnom događaju, te se postavlja pitanje zbog čega isti nije odmah po saznanju o tom događaju obavijestio policiju, nego je na lice mjesta došao

tek nakon 1 sat i 40 minuta, branitelj nije doveo u vezu sa činjeničnim utvrđenjima prvostepenog suda, zbog čega pravilnost tih utvrđenja nije ni mogla biti dovedena u pitanje.

Branitelj dalje žalbom ukazuje na iskaz oštećenog K. N. sa glavnog pretresa kada je izjavio da nije vidio da ga je optuženi P. M. povrijedio šilom, da nije tražio krivično gonjenje optuženog, da mu je on (optuženi) prijatelj, te da je (oštećeni) zapravo od direktora KPZ-a saznao šta se tom prilikom desilo, tj. da nije imao saznanja o tome ko ga je izbo, dok mu to sutradan nije rekao direktor. To dovodi u vezu sa iskazima svjedoka koje je prethodno citirao u žalbi i zaključuje da nijedan svjedok, uključujući i oštećenog, nije potvrdio da je optuženi P. M. nanio povredu oštećenom.

Ni ovi žalbeni navodi ne mogu dovesti u pitanje pravilnost pobijane presude, jer branitelj ponovo zanemaruje da je prvostepeni sud cijenio i iskaze koje je dao oštećeni K. N., i to kako iskaz dat u istrazi, tako i iskaz sa glavnog pretresa, te u presudi (na strani 11.), naveo razloge zbog kojih ne prihvata iskaz ovog svjedoka dat na glavnom pretresu, odnosno, zašto prihvata kao vjerodostojan njegov iskaz iz istrage, ali se ni ovi razlozi pobijane presude žalbom branitelja uopće ne osporavaju. Ovaj sud ponovo podsjeća da žalbeni prigovori koji su koncipirani tako da zapravo predstavljaju vlastitu analizu izvedenih dokaza, bez dovođenja u vezu sa razlozima pobijane presude koji se odnose na ocjenu tih dokaza, ne mogu poslužiti kao osnovica za ispitivanje njene pravilnosti.

Kada je u pitanju pronalazak sredstva izvršenja predmetnog krivičnog djela (metalna šipka sa zašiljenim špicom na jednom kraju, a na drugom kraju omotana bijelom tkaninom, tzv. šilo), teza žalbe u ovom dijelu je da se radi o „podmetanju“ tog dokaza optuženom, i da to proizilazi iz iskaza svjedoka odbrane, M.S.1 (osuđenika na izdržavanju kazne u KPZ Zenica) koji je izjavio da je nakon predmetnog događaja bio u WC-u u kojem se nalaze 3 tuš kabine, a da je on bio u trećoj, kada je čuo da je ušlo više osuđenika koji su se „domunđavali“, čuo je da se spominje riječ bodež i da se pitaju gdje će ga smjestiti, te je čuo riječi „Hajde da ga smjestimo u treću kabinu, smjestit ćemo ga Ć. M.“ (nadimak optuženog), nakon čega je svjedok čuo da razvaljuju cijev vodokotlića, a kada su otišli, on je (svjedok), otišao kod nadzornika Šarića i prijavio šta je čuo. S tim u vezi branitelj ukazuje na iskaz svjedoka Š. E. (zaposlenika KPZ-a), koji je na glavnom pretresu dana 07.11.2019. godine izjavio da nema saznanja o predmetnom događaju, ali da mu se dan poslije obratio osuđenik M.S.1 i rekao da se u WC-u prvog kolektiva nalazi improvizirani bodež, nakon čega je svjedok sa kolegom M.S.2 otišao u taj WC, te su u kabini broj 2 rastavili cijev koja vodi od vodokotlića prema mokrom čvoru i na dnu cijevi pronašli improvizirano sredstvo dužine oko 20 cm, naoštreno na jednom kraju, dok je na drugom kraju imalo namotan zavoj. Dalje se žalbom ukazuje da je neutemeljen zaključak suda na strani 12. pobijane presude da iskaz svjedoka M.S.1 „nije uvjerljiv i da je usmjeren na pomaganje optuženom jer se izjava ne može provjeriti, obzirom da svjedok ne govori koja su to lica bila, te da sud tendencioznost u izjavi vidi u tome što iz domunđavanja nekih lica svjedok samo pamti riječi „smjestiti Ć. M.“, baš ove riječi i nista drugo.“ Takav stav u žalbi obrazlaže navodima da svjedok M.1 nije bio učesnik tuče, niti je bio na mjestu događaja pa da bi znao da je u tome učestvovao P. M., da je istu izjavu dao kako u istrazi tako i na glavnom pretresu, te da je njegove navode potvrdio i svjedok Š. E. Dalje u žalbi navodi da je svjedok S. M. (zaposlenik KPZ Zenica) izjavio da je kritičnog dana, kad je izbila tuča, prišao osuđeniku S. A. i uputio ga

u disciplinsko odjeljenje, da tom prilikom nije vidio ni optuženog ni oštećenog jer je u tom momentu bilo na poligonu 50-100 osuđenih osoba, da su postavili žutu traku oko mjesta događaja, te da se tada na poligonu nalazilo sredstvo učinjenja krivičnog djela, tj. da je svjedok izjavio da je na poligonu bio „šaber, improvizovani bodež“. S tim u vezi branitelj ukazuje da iskaz ovog svjedoka nije istinit, jer je u suprotnosti sa dva prethodno pomenuta (da je improvizirani bodež nađen u WC-u). Potom žalbom ukazuje na iskaz svjedoka P. S., koji je na glavnom pretresu izjavio da nije vidio je li optuženi povrijedio oštećenog, ali da je on lično uzeo predmet izvršenja krivičnog djela i odnio ga u svoju sobu, a zatim ga dao osuđeniku S. F., koji ga je potom dao B. (T. A.), a ovaj im je rekao da je predmet sakrio „iza trećeg vodokotlića“, te je svjedok P. S. potom otišao i razvalio taj vodokotlić, ali ništa nije našao. U žalbi se spominje i iskaz svjedoka V. B., zaposlenika KPZ-a, koji je izjavio da je tog dana prilikom tuče, osuđenik P. S. „držao“ optuženog, a svjedok je potom preuzeo optuženog od ovog svjedoka, te tada kod njega (optuženog) nije vidio nikakav bodež, niti ga je vidio da nekome nanosi povrede, a nakon par dana je čuo da je nož navodno uzeo P. S.

Ovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud prihvatio iskaz svjedoka P. S. koji je izjavio da je u momentu tuče na poligonu skočio na optuženog P. M. i oborio ga na klupu, te mu držao ruku u kojoj je optuženi, kako navodi, držao „neki šiljak“, pa je svjedok taj predmet uzeo i dao ga S. F. a ovaj T. A., koji ga je sakrio u WC-u. Sud je ovaj iskaz doveo u vezu sa iskazom svjedoka V. B. koji je potvrdio da je P. S. držao optuženog P. M. kada im je on (svjedok) prišao, da je mu je neko od osuđenih osoba dobacio da pazi jer optuženi ima bodež kod sebe, ali kad mu je pregledao ruke, bodež nije vidio, pa mu je stavio lisice i sproveo ga u disciplinsko odjeljenje. U vezi sa navedenim, sud je cijenio i iskaz svjedoka T. A. (iz istrage) koji je naveo da je vidio osuđenika M. koji je nedavno došao iz M. kako na osuđenika K. N. tri do četiri puta zamahuje „šarafcigerom“ i ubada ga u predjelu prsa i stomaka, tj. oko grudnog koša, a potom se okupila grupa osuđenika koji su se počeli tući međusobno, te je vidio kada je P. S. uhvatio M. za ruku kojem je tad ispao „šarafcifer“, a tad su se pojavili stražari i savladali ih. Da je optuženi tim predmetom nanio povrede oštećenom K. N., potvrdio je i sam oštećeni u svom iskazu iz istrage koji je sud prihvatio (a koji razlozi žalbom nisu osporeni, o čemu je prethodno bilo riječi), kao i svjedok M. Z., čiji iskaz je u toku glavnog pretresa pročitao, koje dokaze je sud doveo kako u međusobnu vezu, tako i vezu sa drugim dokazima. Svjedok T. A. je dalje izjavio da, kada se vratio u kolektiv, pozvao ga je osuđenik S. F. koji mu je dao „šarafciger“ koji je uzet sa poligona da ga negdje sakrije, što je on i učinio i taj predmet sakrio u WC. Slijedom toga, i po ocjeni ovog suda pobijana presuda sadrži jasne, određene i valjane razloge za zaključak da je predmet učinjenja krivičnog djela (improvizirano ubodno sredstvo), optuženi upotrijebio da nanese povrede oštećenom, da mu je taj predmet oduzeo svjedok P. S. koji ga je potom predao S. F., a ovaj T. A. koji ga je sakrio, da bi potom bio pronađen u WC-u od strane službenih osoba, a po prijavi osuđenika M.S.1 Pri donošenju zaključka da je u pitanju predmet kojim je optuženi ubo oštećenog, sud je, u vezu sa naprijed navedenim dokazima, doveo i rezultat DNK vještačenja iz kojeg proizilazi da se na tkanini kojom je u jednom dijelu omotano ubodno sredstvo, nalazi kombinacija alela koju posjeduje DNK profil optuženog i to kao dominantnog doprinosioca. Slijedom toga, a kako su svi

naprijed navedeni dokazi saglasni, odnosno, međusobno se dopunjuju, to je i po ocjeni ovog suda, pravilno postupio prvostepeni sud kada je nevjerodostojnim cijenio iskaz svjedoka M.S.1 u dijelu da je čuo da se osobe u WC-u „domunđavaju“ u smislu da će predmet o kojem je riječ „smjestiti Ć. M.“, pa suprotni žalbeni navodi nisu prihvatljivi. Branitelj pri tome zanemaruje da postoji sasvim jasan i logičan slijed dokaza koji isključuju mogućnost bilo kakvog „podmetanja“ sredstva izvršenja krivičnog djela optuženom, jer iz njih proizilazi da je isti taj predmet imao u ruci na poligonu, da je tim premetom nanio povrede oštećenom, da mu je predmet oduzeo osuđenik P. S., te ga kasnije predao drugim osuđenima koji su ga sakrili, nakon čega je pronađen i vještačen, kao i da rezultat tog vještačenja potvrđuje iskaze naprijed pomenutih svjedoka. S tim u vezi, ovaj sud primjećuje i to da je svjedok Š. E. potvrdio da mu se obratio zatvorenik M.S.1 i obavijestio ga o sakrivenom predmetu u WC-u, ali ne i da mu je isti rekao bilo šta o „domunđavanju“ koje bi se odnosilo na „smještanje“ optuženom, pa nije prihvatljiv ni žalbeni navod da su navodi svjedoka M.S.1 potvrđeni iskazom svjedoka Š.E. Obzirom na činjenična utvrđenja prvostepenog suda, nije jasno od kakvog su značaja za pravilnost utvrđenog stanja žalbeni navodi kojima branitelj ukazuje na to da je P. S. izjavio da kada je otišao u WC da provjeri gdje je sakriven improvizirani bodež, isti nije pronašao, kao ni okolnost da je svjedok V. B. izjavio da kod optuženog, kad mu je stavljao lisice, nije vidio nikakav predmet, a isto se odnosi i na žalbeni navod da je svjedok S. M. izjavio da je na poligonu vidio „šaber, improvizovani bodež“. Pri tome ovaj sud zapaža da iz iskaza svjedoka T. A. proizilazi da, kada je P. S. uhvatio optuženog za ruku, ovome je taj predmet ispao iz ruke, pa je evidentno da se to sredstvo u nekom momentu nalazilo na poligonu dok ga nije uzeo svjedok P. S., zbog čega se ne može automatski zaključiti da svjedok S. M. ne govori istinu, kako se to želi prikazati u žalbi.

Nadalje, branitelj žalbom ukazuje da iz obavijesti Uprave KPZ Zenica proizilazi da snimak sa video kamera nije bilo moguće izuzeti zbog zastarjelog datuma, budući da pohranjivanje video zapisa na hard diskove u snimačima sa navedene lokacije je 14 dana, a kako je položaj nadzornih kamera takav da nisu mogle evidentirati predmetni događaj, video zapis se iz tog razloga nije ni arhivirao, što odbrana smatra neutemeljenim. S tim u vezi ukazuje na dio Zapisnika o uviđaju od 10.02.2018. godine koji je interpretiran i u pobijanoj presudi iz kojeg proizilazi da je uviđaj započeo 09.02.2018. godine u 22,20 sati i da je mjesto događaja osvijetljeno i pokriveno video kamerama, te navodi da „odbrana smatra da se navedeni snimak za potrebe ovog postupka u svakom slučaju trebao arhivirati jer je vrlo bitan dokaz u ovom postupku i predstavlja odlučnu činjenicu koja bi riješila sve dileme u ovom postupku, a posebno se postavlja pitanje ko je sebi dao za pravo uništavanje nečeg što predstavlja odlučnu činjenicu i vrlo bitan i krunski dokaz u ovom postupku.“

Ni ovi žalbeni navodi nisu prihvatljivi.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je sud prihvatio prijedlog odbrane da se od KPZ ZT Zenica pribavi snimak nadzornih kamera za dan 09.02.2018. godine, tj. za dan izvršenja predmetnog krivičnog djela, ali da je od KPZ ZT Zenica svojim dopisom od 09.07.2020. godine obavijestio sud da te snimke nisu u mogućnosti dostaviti iz razloga koje i branitelj navodi u žalbi. Međutim, okolnost da ti snimci nisu dostavljeni iz razloga navedenih u pomenutom dopisu KPZ ZT Zenica, nisu od utjecaja na pravilnost pobijane presude. To što branitelj u žalbi izražava negodovanje zbog uništavanja video

zapisa sa nadzornih kamera i pretpostavlja da su na tim video snimcima bile zabilježene „odlučne činjenice“, ne može dovesti u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda. Naime, sud je svoju odluku o krivnji optuženog zasnovao na ocjeni i analizi dokaza o kojima je prethodno bilo riječi, cijeneći ih kako same za sebe, tako i u vezi sa drugim dokazima, a pravilnost tih razloga nije dovedena u pitanje naprijed navedenim žalbenim prigovorima, pa je slijedom svega navedenog, činjenično stanje u pobijanoj presudi i po ocjeni ovog suda, potpuno i pravilno utvrđeno.

Naposlijetku, neosnovan je i žalbeni navod branitelja optuženog da je sud u konkretnom slučaju trebao primijeniti princip in dubio pro reo iz odredbe člana 3. stav 2. ZKP FBiH, kojom je propisano da sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog. Ovo stoga, što navedeni princip podrazumijeva obavezu suda da izvrši savjesnu ocjenu svakog dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim dokazima i da izvrši ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, te da na osnovu takve ocjene izvede zaključak o dokazanosti ili nedokazanosti određenih odlučnih činjenica. Tek u slučaju ako i dalje postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela i o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, tu sumnju sud mora da riješi presudom na način koji je povoljniji za optuženog. Međutim, ne može se uspjeti sa žalbenim prigovorom da je u konkretnom slučaju navedeni princip povrijeđen, jer iz obrazloženja pobijane presude nedvojbeno proizilazi da je prvostepeni sud izvršio savjesnu i cjelovitu ocjenu svih provedenih dokaza (kako optužbe, tako i odbrane) i na osnovu takve ocjene utvrdio odlučne činjenice koje su in peius optuženog, pri čemu nije bilo sumnje u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela i o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva. Iz toga slijedi da nije došlo do nepravilne primjene odredbe člana 3. stav 2. ZKP FBiH, odnosno, do kršenja principa in dubio pro reo.

Nisu prihvatljivi ni žalbeni navodi optuženog da je presuda „u potpunosti napisana kontra dokazima, puna pogrešaka jako bitnih...“, pa dalje ukazuje da su netačni navodi suda da je svjedok M.S.1 dana 09.02.2018. godine otišao po nadzornika Š., da je to neistinito i da o tome postoje dokazi, te da je to samo jedna od mnogih veoma bitnih grešaka koje su „dovele do presude“. Dalje navodi da traži da bude pozvan na sjednicu vijeća ovog suda na kojoj bi ispričao „cijeli slučaj“, je ne smije da piše dok se nalazi u KPZ-u, te da je on žrtva i da mora da šuti.

Naime, optuženi u žalbi iznosi samo paušalne navode koji nisu mogli poslužiti kao osnovica za ispitivanje pravilnosti pobijane presude. Već je prethodno bilo govora o izjavi svjedoka odbrane M.S.1 i svjedoka Š. E. iz kojih proizilazi da ovaj prvi jeste obavijestio drugog o onome šta se desilo u WC-u, a žalbom optuženog se ne ukazuje koji su to dokazi koji potvrđuju neistinitost navedenog. I ostali navodi njegove žalbe, kao i navodi izneseni na sjednici vijeća ovog suda da zna ko je „izbo“ oštećenog, ali da to ne smije reći zbog vlastite sigurnosti i sigurnosti svog djeteta, da je to jedna grupa „koja u zatvoru vlada 10 godina“ i koju predvodi „jedan gospodin“ kojeg podržava ustanova i daje mu ovlasti koje osuđenik ne smije imati, da sa ovim krivičnim djelom „nema apsolutno ništa“, osim što je oštećen jer je dobio batine na poligonu „da bi se

prikriilo šta je bilo“, su posve paušalne naravi i kao takvi, nisu mogli dovesti u pitanje pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom.

Konačno, iako su i branitelj i optuženi u uvodu svojih žalbi kao žalbeni osnov naveli da prvostepenu presudu pobijaju i zbog odluke o „krivičnopravnim sankcijama“, u žalbama nisu iznijeli argumete kojima se osporava pravilnost odluke o kazni, pa je ovaj sud u smislu člana 323. ZKP F BiH, pobijanu presudu ispitao i u tom dijelu, te našao da je kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, koja je tom presudom izrečena optuženom, pravilno odmjerena. Naime, prvostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude od olakšavajućih okolnosti cijenio to da kod oštećenog nisu nastupile trajnije posljedice, a od otežavajućih je cijenio okolnost da je optuženi povratnik u činjenju kaznenih djela, pa je, imajući u vidu da je predmetno krivično djelo ostalo u pokušaju, optuženom izrekao kaznu zatvora ispod zakonom propisanog minimuma. Slijedom toga, ovaj sud nalazi da je kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine koju je optuženom izrekao prvostepeni sud, pravilno odmjerena, kada se ima u vidu svrha kažnjavanja, jer je i po ocjeni ovog suda takva kazna neophodna da bi se njome izrazila društvena osuda krivičnog djela, utjecalo na optuženog da ubuduće ne čini krivična djela i da se potakne njegovo prevaspitanje, da se utječe na ostale da ne čine ovakva krivična djela, i da se utječe na svijest građana o pogibeljnosti krivičnih djela i o pravednosti kažnjavanja učinitelja.

Slijedom svega navedenog, ovaj sud je temeljem člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe optuženog P. M. i njegovog branitelja odbio kao neosnovane i prvostepenu presudu potvrdio.

Zapisničar
Herić Senka,s.r.

Predsjednica vijeća
Begić Jasmina,s.r.